

A 4508

935.913m.

Prantsuse keele tund.

Tõlkinud W. K.

ja finfinud

ilma näitelawal ettekandmise lubata.

Tartus, 30. Nov. 1913.

Tartu tsensuri
arhiivist 1914.

Prantsuse keele tund.

Prantsuse keelest tõlkinud W. K.

Tegelased: Andres Derein, ülemkooliõpetaja.
Preili Mary.
Tootüdruk.

Koht: Spimisetuba — laud, raamatud, toolid.

Preili Mary (astub tuppa, vaatab ringi, kas keegi forras on, korraldab raamatuid ja toolisid, kuna ta järgmist monologi räägib — inglisis accentiga): Yes, nii saab hästi olema . . . Meie mõlemad selles kabinetis . . . Ta on enam correct, kui minu boudoir. See laud on töö tarvis; see tool on minu jaoks, see teine — tema jaoks. Well (= uell)! Ma tahan olla väga . . . väga — kuidas üteldas ometi? — finniise kaelaga . . ., ei, finniise kraega! Kindlasti, ma pean seda olema! Sest mulle räägiti, et sinatjed prantslased vähe tõsised olla! . . . Minu sõbrana Betty ütles minule, et isand Derein väga häa on . . ., mitme diplomiga . . ., täitsa gentleman. Ma usun seda . . . Betty tunneb inimesi esimese pilguga. Kuid natuke ettevaatust käseb tarkus . . . Ning ma tahtsin ka väljavalida . . . mis ma tunnis lugema saan.

Waata me . . . Ma tahaks luuletajat enam kui
proofakirjaniku . . . De Heredra? . . . Ei. Coppée? . . .
Ei. Lully Prudhomme? . . . Jees . . . Ma armastan
wäga isand Lully Prudhomme'i . . . Tema on suur
luuletaja.

Inglise luuletajad on tingimata suuremad kui tema.
Aga tema on häa prantslase kohta.

King ma walisin juba „Möraga waasi“ . . .
See on wäga peenike, lõhkenud jüda . . . Loodetawasti
jaab herra Derein wiijakas olema . . . luuletuse tunde-
rikkusest hoolimata . . . Wiimati, ma mõistan ju
teda taltfutada . . . Mina ei saa ühtegi kombewastast
sõna lubama . . . Ma usun, ta on juba siin . . .
Ma kuulen kära.

T o a t ü d r u k (sissejuhatahes): Herra Andres Derein.

D e r e i n (äsitooliõpetajalik nägu, wäga correct, nahast raamatumape
taenta all): Tere, mu preili.

P r e i l i M a r y (selle järele kui ta teda üks sekund on pääst
tallani wadelnud, tähelepanelikult): Tere hommikut, herra.
Istuge, ma palun teid . . . (Tema wastu toolile istudes)
Miss Betty William, mu sõbrana, on minule teie üle
rääkinud . . . Ta ütles palju hääd . . . Ma
arwan, et meie saame hästi õppima.

D e r e i n: Mina saan jeks kõigest jõust kaasaaitama, mu
preili.

P r e i l i M a r y: Häa küll. Mina soowin wärsisid lugema
õpida . . . Ma räägin hästi prantsuskeelt, kuid ei
tunne luuletust . . .

D e r e i n (oma mapet lahtiwõttes): Ma tõin paar raamatut
ühes, meie wõime walida . . .

Preili Mary (elawalt): Oh! Mul on ka raamatuid, waadake . . . Ma walisin „Mõraga waas“, Lully Prudhomme luuletus . . . Kas teie olete nõus?

Derein: Ma olen teie käsuallane, preili.

Preili Mary: Ma arwan, mul on natuke inglisi accenti . . . Ma jellest küll ei häbene, ei. Kuid õigem prantsuse keel on ilma accentita . . . Teie saate dien-dama . . .

Derein: Olge häa.

Preili Mary: Ma hakkam pöörduma. Kuid teie soovite ka lugeda?

Derein: Ei, ei ole tarwis, mina tunnen seda luuletust pöördumise.

Preili Mary: Pöördumise? . . . See tähendab, tema on teid sedawõrd liigutand?

Derein: Mitte otse. Et ettekanda oskaks, ilma ära lugemise tarwidust.

Preili Mary: Ah! Ma mõistan . . .

(lugedes):

Waase, milles aster närtsub,

Sai praod fochri puutumisest . . .

Derein: Pean tähendama, teie peaks r- sid selgemini väljarääkima.

(Tema ise deklamerib):

Waase milles aster närtsub . . .

Preili Mary (pr. Mary fordab neid wärsisid sellesama accentiga, ja suurema pathosega):

Waase, milles aster närtsub,

Sai praod fochri puutumisest;

See löök ta rihwas nägemata,

Kära temast küll ei kuulnud.

Rihwas . . . tähendust ma ei saa aru . . .

Derein: Rihwama tuleb jõnast streifen, ta tähendab
kerget mõõdaminevat puudutamist.

Preili Mary: Oh! See on väga peenike, tõesti
luulelik.

(tema loeb edasi pea tragilises toonis):

Pragu aga tollikaupa
Tööd tehes ööd kui päiwiti,
Ehk ta küll jäi ilmkuulmata,
Sai klaasist jagu wiimati.

Derein: Teie kulutate selle salmi pääle liiga energiat.
Pidage meeles, et ainult kergest lõdgißt juttu on. On
ainult kerge pragu . . .

Preili Mary: Kuid ometi, pragu tähendab ikkagi
haawa?

Derein: Tingimata, aga väga väikest. Tähendab, et
lõpp alles kaugel on.

Preili Mary (tema deklamierib seda salmi rahulijematt):

Pragu aga tollikaupa
Tööd tehes ööd kui päiwiti,
Ehk ta küll jäi ilmkuulmata,
Sai klaasist jagu wiimati.

Derein: Pange enam tähele ö = sid, nisama nagu r = sid.

Preili Mary: Jah, jah.

(Tema loeb edasi):

Selge weşi tillles wälja:
Bille mah! nii lõppis ära . . .

(tragiliselt):

Roos küll näitas endist nägu,
Kuid ta kašwa iialgi!

Derein: Oh! Kaks wiimast rida peab wagusamalt
üttelema, kogunisti weidi šaladuslijelt . . .

Preili Mary (seigesti): Mina ei armasta šaladust.

Derein: Luuletajad tohiwad saladust armastada . . .
Ring, kindlasti, nendes wärsides on saladust.

Preili Mary: Kuidas peab siis ütleva?

Derein: Wot nii:

(tema deklamerib salmi):

Selge wesi tillles wälja:
Lille mahl nii lõppis ära . . .
Kooz küll näitab endist nägu,
Kuid ta kaswa iialgi!

Preili Mary (weidi närwiliselt): Jah, ma loen järgmine
salm (wäga saladusiselt):

Mõnda tihti lööb see käsi,
Kui ta sydant kaelustab,
Sellel niisuguse haawa,
Millest ta ei kogu maal.

Derein (wastu tahtmist naeratates): Ma julgen teile ütelda,
et toon seeford liig saladuslik on.

Wõrdlus on selge, niisama sïde konkretisise ja
abstraktisiku wahel. On küll, kui toonile weidi melan-
kooliat jagada . . .

Preili Mary (wahese rääkides): Oh! Ma ei saa hästi
aru . . . Mis on: konkretiline, abstraktiline?

Derein: Ma seletan. Luuletaja tahtis luuletuse esimeses
jaos näidata õrna kristallist waasi — kes fechri kerge
löögist haawatud sai. See on konkretisik, materialisik —
mis näha, katsuda wõib. Kas saate aru?

Preili Mary (end taitstes): Jes, jah! ymardan.

Derein: Ring Lully Prudhomme wõrdleb waasiga
õrna sydant, kes armsa hingest ka kergesti haawu saab.
See on abstraktiline: millest aru saab, aga mis . . .

Preili Mary (niisama): Ma tean, ma tean . . .

Derein: Sarnadus on selge: igaiüks tunneb inimese
südame vastuvõtlikust . . .

Preili Mary (tõrgiit): Säame⁹ thema juure, ma palun
teid!

Derein (imestatust): Sääl ma olen kõik see aeg, preili.
Lugege edasi, olge nii hää.

Preili Mary (närwitikust): Ma ei taha uskuda, et isand
Lully Brudhomme, kes tõelik gentleman oli, nii palju
incorrect (kombewastastest) asjust oma wärjides juttu teeb.

Derein: Mina sääl tõesti midagi kombewastast ei näe.

Preili Mary (wihaga): Mina, mina näen . . . Oh!
õigemini, ei, ma ei näe . . . Teie olete, mu herra,
kes . . . kes mitte tõsine pole . . . See on wist
prantslase karakter? mis?

Derein (itta wäga rahulikust): Ma töotan, armulik preili,
mul ei olnud paha tahtmist teid . . .

Preili Mary (isõõb raamatu kinni ja tõuseb üles): On
hää! . . . Küllalt! Tund on lõpetud! . . .

Derein (püsti tõustes): Mul näis, preili, et teie äfine
jumalaga jätmine põhjendamata on.

Preili Mary: Ilma põhjuseta? -- Liig palju põhjust,
ma fordan! . . . Minge wälja herra! (Tema näitab
Derein'ile käskiwä kaeliigutusega ust. Derein kumardab ja astub
uksest wälja).

Preili Mary (hffi, wihast wärisedes): Mina ei saanud
aru, mis tema oma seletustega ütelda tahtis. Kuid,
iffagi ta tahtis midagi äraütelda!

Oh! särane prantslane!!!

E e s r i e — L ö p p .

Sellesama W. R. julest Eesti keeli veel ilmunud.

Mereteel, Linda viimases numbris.

Astronomiaft, Jäneje kalendris 1907.

Uuest randteest, Olewif 1911, 10. detf. lhf. 1560.

Ülemaedniku jutustus, tõlke Eshehowi järele, „Postimehes“ 1912, 9. mai.